

**CONSTRUÏM
L'ESQUERRA
VALENCIANA**

PONÈNCIA POLÍTICA

construimlesquerravalenciana.cat

#construim

Construïm l'esquerra valenciana

Ponència política

construimlesquerravalenciana.cat

#construim

Construïm l'esquerra valenciana

(Ponència política de la candidatura encapçalada per Josep Barberà i Reis Juan)

0-Pròleg

Som conscients que la ponència política del Congrés d'una organització com Esquerra Republicana del País Valencià, stricto sensu, hauria d'haver estat el fruit d'una comissió redactora encarregada d'elaborar un text base; d'un debat d'esmenes i d'unes votacions que fixaren el resultat final d'un document-guia o document de línies mestres de les accions polítiques a emprendre per la nostra organització durant els anys vinents. Les circumstàncies que han envoltat aquest congrés no han estat les més escaients per a un debat seré i fraternal, constructiu i enriquidor.

No obstant això, és la nostra obligació, com a candidatura que opta a dirigir Esquerra Republicana del País Valencià, apuntar les línies generals de l'actuació política de la nostra organització, si més no, les que proposa la candidatura que presentem, les quals posem a consideració de l'assemblea congressual. Propostes polítiques a desenvolupar en el futur immediat, nascudes de la reflexió plural i col·lectiva sobre la realitat sociopolítica del nostre país, de l'entorn en el qual ens situem, i que, més enllà de la necessària reflexió i autocrítica, han d'iniciar la resposta i proposta d'ERPv als reptes de la societat valenciana en conjunt.

Creiem que aquest congrés no hauria de ser, només, una confrontació i elecció de persones, de càrrecs directius, sinó també de projectes polítics, de propostes d'actuació que ressituen Esquerra Republicana del País Valencià en l'espai polític del valencianisme-sobiranisme d'esquerres però també una discussió i una definició de la utilitat i la necessitat polítiques d'un projecte com el nostre, al servei de les classes populars, del poble valencià i de la seua emancipació nacional.

Amb tot, hem de ser conscients, que en termes històrics estem a la infantesa; som un moviment amb una tènue i discontinua tradició política, amb escassa experiència de govern i cap de poder; ja no n'hi ha prou amb resistir o sobreviure, amb existir. No volem ser l'organització de la resistència: volem ser l'organització que, segurament, amb comunió amb altres forces de país i

d'esquerres, portarà el nostre poble a la plenitud nacional i a la nostra societat a les cotes més altes de justícia i equitat social. És la nostra obligació oferir una proposta política adequada a la nostra realitat. Una proposta transformadora i generosa, que hem convingut en sintetitzar en aquest lema: “Construïm l'esquerra valenciana”, és a dir, la casa comuna del valencianisme conscient i conseqüent.

1.Consideracions per al debat i el rearmament ideològic.

Els estudis sociològics realitzats recentment per l'escola de formació Guillem Agulló d'Òmnium Cultural, reflecteixen tota una sèrie de tendències socials i polítiques que s'han de tindre en compte a l'hora d'una praxi política que atenga al principi de realitat i responga a la decidida voluntat de canviar-la, per molt que aquesta siga adversa; fugint de dogmatismes i d'acriticismes dels quals ningú no se'n deslliura. Esquerra Republicana tampoc.

Tot i els resultats del darrer cicle electoral, la majoria de la població dels Països Catalans se situa ideològicament entre el centreesquerra i l'esquerra. Però és justament aquesta franja de població majoritària la que se sent més insatisfeta amb l'actuació dels partits i el funcionament del sistema democràtic; aquesta insatisfacció dona com a resultat una forta abstenció d'aquest espectre ideològic, que contrasta amb el vot militant de la dreta i de l'extrema dreta, que veuen, afavorides per l'abstenció, com s'incrementa la seua representació política.

A aquesta abstenció de l'electorat progressista, hem d'afegir l'abstenció de l'electorat independentista, símptoma d'un canvi de cicle en el moviment. Aquesta abstenció afecta a totes les opcions polítiques independentistes, però d'una manera més pronunciada a les opcions independentistes d'esquerres, les quals es veuen afectades per les dues tendències abstencionistes. Aquest nou cicle, tot i la pèrdua de representativitat que comporta, també s'ha de veure com una oportunitat per ajustar l'estratègia global de l'organització, amb una visió inclusiva del conjunt dels Països Catalans.

Aquest fet contrasta amb els bons resultats de les esquerres sobiranistes a l'Euskal Herria del sud i a Galiza, on el cicle està en tendència creixent i s'ha augmentat la capacitat d'incidència. Organitzacions com Euskal Herria Bildu i Bloque Nacionalista Galego han esdevingut alternativa de govern, però, per

contra, no acusen el desgast derivat de la gestió dels governs progressistes d'arreu d'Europa, ja que no estan a govern. Menció a part mereix el projecte d'Ara Més (Més per Mallorca, Més per Menorca i Ara Eivissa) que, si bé encara està lluny de la seua consolidació definitiva, sí que esbossa un camí a recórrer per la conformació de l'espai d'esquerres i sobiranista al País Valencià.

Tornant a l'onada reaccionària i l'ascens de l'extrema dreta, constatem que entre el jovent, tant en homes com en dones, s'observa una marcada tendència cap a posicions conservadores quant a temes com ara el control migratori, la rebaixa dels impostos, la igualtat entre homes i dones i del col·lectiu LGTBI, la memòria històrica o la crisi climàtica, a més a més de no veure l'extrema dreta com una amenaça. Aquestes tendències són significativament majors entre els homes joves que entre les dones de la mateixa edat.

Els temes pels quals el jovent mostra més interès són, per aquest ordre, la precarietat laboral, l'accés a l'habitatge, la crisi climàtica, les ocupacions d'habitatges i el racisme i la xenofòbia. L'auge del moviment feminista està provocant una reacció (mai millor dit) entre una part important dels homes joves que viuen els progressos assolits com una amenaça i que considera que s'ha anat "massa lluny" en el camí cap a la igualtat efectiva entre homes i dones. La ideologia del patriarcat reacciona davant els canvis que s'han produït i es produiran, i aquesta reacció impregna altres camps de l'esfera política, aprofitats pel que s'anomena la "fatxosfera" (formada per influenciadors a les xarxes socials), amb gran repercussió sobre el jovent, per a desenvolupar prototipus "d'herois" referencials situats en valors de dreta i extrema dreta. Aquests influenciadors aborden aquests temes, pel qual mostren interès els joves, de manera segmentada, com si tingueren solució aïlladament i no formaren part d'un sistema egoista i individualista, on l'èxit personal és l'aspiració ideal i no el progrés del conjunt de la societat de manera solidària.

Davant d'aquesta deriva, constatem que els avanços que s'han produït s'han de defensar i consolidar, amb arguments entenedors i sòlids, que s'han d'anar reforçant per a afrontar aquest nou embat ideològic. Es fa necessària per a qualsevol organització, més que mai, una formació ideològica permanent que atenga aquesta reacció i la combata amb eficàcia. Per aquesta raó, per a nosaltres, la formació serà una peça clau en l'acció política a desenvolupar.

Però és igualment imprescindible deslliurar-nos d'apriorismes i prejudicis adquirits com a dogmes de fe i abordar cada batalla ideològica amb arguments renovats i vocabulari entenedor per a la immensa majoria de la població. Seria suïcida que, davant d'aquestes tendències, no obrim un debat, seriós i sense desqualificacions, sobre els temes apuntats (migracions, estat del benestar i equitat impositiva, precarietat laboral, feminisme, ecologia, i accés a l'habitatge)

Aquests patrons de comportament són globals; si més no, semblants a tota Europa, amb diferències territorials, això sí, i amb variants específiques. Però, en qualsevol cas, la tendència és innegable. La millor comprensió de les causes que marquen aquesta tendència conservadora i individualista del jovent i sobretot dels homes joves, ens ha de permetre atacar-la i contrarestar els seus efectes, més encara quant a l'Estat espanyol, i de manera especial al País Valencià, aquesta onada conservadora ve acompanyada d'un supremacisme espanyolista desacomplexat (amb un fort component religiós ultracatólic). Nosaltres també haurem de reenfocar, revisar, canviar o conservar, si fora el cas, alguns dels paràmetres ideològics amb els quals hem anat treballant en els darrers anys i que, sovint són més fruit de la influència de l'esquerra colonial hispànica —a la qual li costa d'entendre, parafrasejant Marx, que l'opressió nacional és també una forma d'opressió de l'home per l'home— que d'un pensament propi sobre aquestes problemàtiques. No deixem que, una vegada més, l'esquerra espanyola ens done carnets d'“esquerranor”. La descolonització intel·lectual és condició necessària per al bastiment d'un pensament sobirà i sobiranista valencià.

Aquestes problemàtiques, aquesta batalla ideològica en què es veu immers el conjunt de l'esquerra europea no són, per tant, privatives de l'esquerra valenciana. A més, nosaltres, l'esquerra nacional, hem d'atendre, també, al combat ideològic valencianista enfront de l'espanyolització. L'omissió de responsabilitats i l'abandó per part d'organitzacions cíviques i polítiques valencianes i valencianistes de l'objectiu principal —convertir el poble valencià en subjecte polític protagonista i actor fonamental del seu destí— ens empeny a perseverar en la nostra lluita. I en aquest aspecte, també és imprescindible el debat i la formació en aspectes de País que vinculen l'emancipació nacional amb el benestar i l'equitat social.

Com va dir Joan Fuster als Premis Octubre de l'any 1980: Jo soc dels qui creuen que només hi ha una línia salvadora: la que pugui unir les aspiracions classistes -de les classes populars-, la llibertat màxima i el redreçament nacional. No sabem ni com ni quan aconseguirem la independència, però sí que sabem per a què la volem. A la darrera Conferència de País d'Esquerra Republicana del País Valencià de 2018 afirmàvem que “Esquerra Republicana s'erigeix en representant d'un sobiranisme de valors republicans d'igualtat, llibertat i solidaritat; d'un valencianisme cívic d'adscripció voluntària.” I no ens desdiem d'aquesta afirmació, però amb els reptes i desafiaments provinents de la globalització i amb l'impacte que aquests tenen sobre la nostra existència com a poble, també hem de reforçar el pensament nacionalitari i identitari i, alhora, clarificar, fent autocrítica dels mals resultats electorals històrics, la nostra intraestratègia, el nostre pensament autocentrat al País Valencià i les vinculacions necessàries amb la resta de l'organització nacional. El nostre patriotisme ha de ser cívic, republicà, però també ha de descansar sobre una massa crítica amb consciència de pertinença nacional que sustente el nostre projecte singular.

El poble valencià, nacionalment, ha de convertir-se, per a l'estat espanyol, en un problema; i per al Principat de Catalunya, en una solució. I per a les classes populars novingudes, en una comunitat d'acollida de nova adscripció identitària.

2. La llarga marxa cap a Esquerra Valenciana

És una obvietat explicar que el moment en el qual es va fundar Esquerra Republicana del País Valencià és força diferent del moment actual. El cúmul de circumstàncies per les quals es va decidir posar en marxa la nostra organització, responien, en gran part, al moment polític que travessava el valencianisme, on la seua opció majoritària, el Bloc (abans Unitat del Poble Valencià-UPV) s'escorava progressivament cap a la dreta, i abraçava, sobretot a la ciutat de València, les tesis de la tercera via. Eren els temps en els quals s'encunyà allò de “l'estricta obediència valenciana” que, desapareguda l'opció de González Lizondo, Unió Valenciana, interpel·lava tant a les opcions estatals, com a les nacionals catalanes, situant-se en un artificiós bell mig d'ambdues.

Esquerra Republicana del País Valencià va nèixer com a resposta inconformista a aquesta deriva, com una opció política lleial al pensament fusterià, situada en

la radicalitat de la democràcia republicana i la lluita antifeixista, amb l'objectiu d'ocupar un espai que el valencianisme majoritari i d'arrel fusteriana havia abandonat. 20 anys després, la perspectiva no és, ni de bon tros la mateixa. "L'estricta obediència valenciana" - allunyadament i escrupolosament "netejada" de qualsevol indici de catalanitat- ha esdevingut, en la pràctica "La resignada submissió espanyola", el que demostra que fugint d'una, sempre s'acaba abraçant l'altra abandonant de passada qualsevol intent de ruptura del règim del 78.

Compromís, no obstant això, va saltar l'antidemocràtic topall del 5% de la llei electoral, a costa d'abandonar els principis ideològics i la pràctica política constitutiva del valencianisme polític majoritari que en el seu moment va representar la Unitat del Poble Valencià, que els va portant cap a l'assimilació en clau espanyola, a mitjà termini, deixant sense referents nacionals el País Valencià. Saltar aquest topall i obtenir representació parlamentària els ha fet ser percebuts com un objectiu polític "útil" durant un temps, però no és menys cert que han patit un retrocés de 75.000 vots a causa de la pèrdua del seu perfil valencianista i defugir qualsevol conflicte, sobretot d'arrel sobiranista, el que l'ha fet equivalent a altres forces de matriu estatal.

Paradigmàtics d'aquesta deriva són, per un costat, la decisió explícita de no sumar-se a la Declaració de la Llotja de Mar, que signaren forces sobiranistes de tot l'Estat espanyol, o la més recent amenaça de retirar el suport al Govern espanyol si Catalunya aconseguix un acord singular de finançament, en lloc d'exigir un concert econòmic per al País Valencià, al marge del que facen altres territoris. Tota aquesta acció política en contra dels valors fundacionals del valencianisme de ruptura són, per tant, una oportunitat per a Esquerra Republicana.

Nosaltres no hem sabut connectar tampoc, ara per ara, amb la majoria dels desencisats del valencianisme i, mal que ens pese, som percebuts com una opció exògena, que compta amb moltes simpaties però amb pocs vots. Això, honestament, ens obliga a un replantejament en profunditat de l'estratègia. A més, en un moment en el qual, més enllà de l'extrema dreta que sempre ha estat present al País Valencià, trobem un moviment identitari espanyolista amb una força de penetració social important, que no ha tingut enfront ni tan sols en la batalla ideològica cap de les organitzacions majoritàries del valencianisme històric.

Aquesta batalla ideològica requereix organitzacions autocentrades i que no s'emmarquen en dinàmiques estatals. Només tenint un projecte dit i fet pels i per als valencians es podran contraposar els marcs del debat polític sense quedar dissolts. Aquesta reflexió va més enllà d'estrictament les organitzacions polítiques perquè només podrem guanyar posicions en la batalla cultura amb una societat civil organitzada i cohesionada. En aquest sentit, durant les dues legislatures s'ha produït una desmobilització del carrer i un desarmament de les principals organitzacions que ara requereix posar-hi fil a l'agulla i de generositat en la creació d'àmbits unitaris i estratègies conjuntes com les que van fer reeixir tantes i tantes mobilitzacions els darrers anys dels governs del Partit Popular.

No obstant això, el pessimisme polític és un luxe només tolerable en èpoques de bonança. Nosaltres, el republicanisme valencianista, l'esquerra valenciana estem, èticament i conseqüent, obligats a lluitar. És per la nostra existència com a poble que ho fem. Però també estem obligats a fer-ho dotant-nos de les millors eines possibles, organitzatives i ideològiques, i tot reconeixent sense autoflagel·lació els nostres fracassos, hem de replantejar amb contundència, generositat i perseverança quin és el nostre espai polític en aquest nou escenari, on el govern valencià, després de dues legislatures del pacte del Botànic, resta en mans del PP i Vox.

El futur d'Esquerra Republicana del País Valencià passa per una doble dinàmica: per una banda, l'enfortiment orgànic, el creixement en militància i en presència territorial i per altra la creació d'una expressió electoral més ampla amb els dos principis que han fet de fil conductor d'aquest document i que son indestruïbles una i l'altra: l'esquerra i el sobiranisme.

Tot i els desitjos, de vegades amb la boca petita i d'altres a major volum, això no pot comportar la dissolució d'Esquerra Republicana en terceres organitzacions. Tampoc reiterarem els intents d'aproximació a Compromís que no han estat possibles, ni electoralment, davant la seua reiterada negativa; molt menys orgànicament, tot i ser-ne més i estar millor organitzats que algunes de les organitzacions que conformen aquella coalició. La discrepància és profundament ideològica i també de tarannà polític, malgrat les coalicions municipals amb Compromís, de les quals formen part la majoria dels nostres regidors i regidores. Una flor no fa primavera. I una candidatura municipal respon més a situacions locals i particulars que a un projecte de país compartit.

En cas contrari, hagueren acceptat la nostra organització com una més dins Compromís, com ha passat a les Illes on Esquerra Republicana forma part de Més (on hi és el PSM, històric aliat del Bloc). I potser és perquè a Mallorca, Esquerra forma part de Més que aquesta organització ha concorregut amb nosaltres a les darreres eleccions europees, mentre que Compromís ha preferit anar amb Sumar sense acceptar, ni tan sols, una reunió formal amb Ara Repúbliques, la nostra coalició. L'Esquerra sobiranista de les Illes ha optat per fer costat a candidatures de la seua adscripció nacional. Compromís, també, només que la seua adscripció no coincideix amb la nostra.

Per a aquesta candidatura, les dones i els homes que conformem Esquerra Republicana de País Valencià hem d'abocar els nostres esforços organitzatius en la refundació de l'espai valencianista. Hem constatat, que nosaltres sols no hem pogut connectar amb la nostra societat. I hem constatat que, sense nosaltres, els projectes polítics autòctons acaben en derives regionalitzables i assimilables per l'espanyolitat. Molta gent, ens la trobem diàriament tots i totes, ens comenta que “cal fer alguna cosa”. I nosaltres tenim la responsabilitat davant la història i el futur, de ser part d'eixa “cosa” que cal fer. La nostra opció és unir totes les persones del País Valencià que encara pensem que aquest País s'ho val, que podem fer d'aquesta terra un bressol de llibertat, d'igualtat i de fraternitat des d'una organització plural; unir a totes les persones que representen allò que hem anomenat l'Espai Valencià de Ruptura. Entenem que hem de caminar cap a una Assemblea Constituent d'un nou espai polític, del qual ERPV en formaria part organitzada, juntament amb altres organitzacions polítiques, tant de País com també les locals i comarcals o persones individuals, que entenen, de manera semblant a la nostra, que cap opció política actual respon a les justes aspiracions del poble valencià conscient. Un espai, a més, que ens permeta resseguir el fil roig de la història des d'aquell emergent valencianisme de preguerra, fins als nostres dies, passant per l'històric PSPV o l'originària UPV. Sense afany d'hegemonia, amb generositat, amb mà esquerra i amb paciència, teixir les complicitats necessàries per a bastir aquest projecte, en la línia que ja ho férem el passat Aplec del Puig, on ens donàrem cita les organitzacions més rellevants del valencianisme polític i cívic. Aquesta casa comuna del valencianisme conseqüent l'anomenem, de moment, Esquerra Valenciana.

construimlesquerravalenciana.cat

#construim

L'equip que durà a terme aquest projecte som:

Josep Barberà (el Maestrat). President.

Reis Juan (el Camp de Túria). Secretària General.

Mikel Forcada (l'Alacantí). Secretari d'Organització i Finances.

Elo Chamarro (el Camp de Morvedre). Secretaria de Feminismes i Portaveu.

Hèctor Peralta (la Plana). Secretaria d'Imatge i Comunicació.

Rosario Polito (l'Horta). Secretaria de Ciutadania i Moviments Socials.

Josep Solà (la Ribera). Secretaria de Política Municipal i Sectorial.

Laura Domingo (el Maestrat). Secretaria de Llengua i Educació.

Rafa Oliver (la Ribera). Secretaria de Formació.

Susi Molina (el Baix Vinalopó). Secretaria de Militància.

Raül Castanyer (l'Horta). Secretaria de Campanyes i Coordinació Interna.

Imma Miralles (el Maestrat). Secretaria de Transició Ecològica.

Jaume Ferrà (l'Horta). Secretaria de Polítiques Forals.